

På det Europæiske Råds møde i Bruxelles i december 2003 enedes EU's stats- og regeringschefer om at præcisere, at EU's fælles målsætning var at kunne afslutte optagelsesforhandlingerne med Bulgarien og Rumænien i slutningen af 2004. I oktober 2004 konkluderede Kommissionen i sine fremskridtsrapporter, at Bulgarien og Rumænien stadig opfyldte det politiske Københavnskriterium og forventedes at kunne opfylde det økonomiske kriterium og kriteriet om overtagelse af EU's Acquis Communautaire inden det forudsete tiltrædelsestidspunkt i 2007.

Den 14. december 2004 blev optagelsesforhandlingerne med Bulgarien og Rumænien endeligt afsluttet, og på mødet i Det Europæiske Råd den 16.-17. december 2004 bød Rådet de to lande velkommen som medlemmer i 2007. Samtidig tilkendegav Rådet, at der ville blive udformet sikkerhedsmekanismer om foranstaltninger, der skulle tage højde for alvorlige problemer, der måtte opstå inden tiltrædelsen eller i de første tre år efter tiltrædelsen. Rådet opfordrede til, at traktaten for Bulgariens og Rumæniens tiltrædelse blev færdiggjort til underskrivelse i april 2005. Tiltrædelsestraktaten blev underskrevet af EU's 25 medlemslande og de to kandidatlande den 25. april 2005 i Luxembourg.

Med udgangspunkt i Det Europæiske Råds beslutning fra december 2004 indledtes en såkaldt tilsyns- eller monitoreringsproces, hvor Kommissionen løbende har aflagt rapport om de to landes parathed til medlemskab.

I rapporten fra oktober 2005 anførte Kommissionen, at der var 16 problemfelter i Bulgarien og 14 i Rumænien, der gav anledning til "alvorlig bekymring", dvs. der var behov for en omgående og resolut indsats, hvis landene skulle være klar til tiltrædelse på den planlagte dato. For så vidt angik Bulgarien, pegede Kommissionen især på problemer inden for selskabsret (beskyttelse af intellektuel og industriel ejendomsret), landbrug (oprettelse af et fungerende betalingsorgan og forvaltnings- og kontrolsystem for administrationen af EU-landbrugsstøttemidler), fødevarerikkerhed, regionalpolitik samt retlige og indre anliggender (herunder bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet). For Rumæniens vedkommende nævntes bl.a. problemer inden for selskabsret (beskyttelse af intellektuel og industriel ejendomsret), landbrug (oprettelse af betalingsorganer og implementering af det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem), fødevarerikkerhed, beskatningssystemet (herunder systemets administrative kapacitet), regionalpolitik og koordination af strukturinstrumenterne, miljø samt retlige og indre anliggender (herunder be-

kæmpelse af korruption og anvendelse af Schengen-reglerne).

I monitoreringsrapporten fra maj 2006 konstaterede Kommissionen, at Bulgarien og Rumænien havde gjort væsentlige fremskridt og betydeligt reduceret det antal områder, der gav anledning til "alvorlig bekymring", til henholdsvis 6 for Bulgariens vedkommende og 4 for Rumæniens. Tilbage stod i begge lande fortsat store problemer vedrørende landbrug, fødevarerikkerhed samt retlige og andre anliggender, herunder retsvæsnets effektivitet og upartiskhed samt bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet. Kommissionen tilkendegav, at den senest i begyndelsen af oktober 2006, ville foretage en fornyet vurdering af de to landes parathed til medlemskab med henblik på en endelig beslutning om, hvorvidt den 1. januar 2007 kunne fastholdes som tiltrædelsesdato.

I lyset af ovennævnte rapport blev det i maj 2006 besluttet at afbryde behandlingen af det forslag til lov om dansk ratifikation af tiltrædelsestraktaten for Rumænien og Bulgarien, som den 8. december 2005 var blevet fremsat til behandling i Folketinget ("Lov om den Europæiske Unions udvidelse med Bulgarien og Rumænien", lovforslag nr. L 103). Beslutningen, som blev truffet i enighed med et bredt flertal i Folketinget, gjorde det muligt at afvente Kommissionens næste monitoreringsrapport og endelige anbefaling vedr. tiltrædelsesdato, før der blev truffet endelig beslutning om dansk ratifikation af tiltrædelsestraktaten.

I sin rapport af 26. september 2006, vurderede Kommissionen, at både Bulgarien og Rumænien var tilstrækkeligt parate til medlemskab pr. 1. januar 2007. Kommissionen fandt, at både Rumænien og Bulgarien havde gjort betydelige fremskridt på de områder, der tidligere gav anledning til alvorlig bekymring, om end der fortsat var problemer. Kommissionen lagde samtidig op til, at der på EU's side skulle tages særlige mekanismer i anvendelse, herunder fortsat overvågning fra Kommissionen med henblik på at sikre effektiviteten af EU's fælles politikker. (jf. senere under pkt. 4.4).

3. Tiltrædelseskompleksets opbygning og grundlæggende bestemmelser

I dets opbygning svarer tiltrædelseskomplekset som udgangspunkt til tiltrædelseskomplekset for de ti landes tiltrædelse i 2004. Komplekset består af en traktat om Bulgariens og Rumæniens tiltrædelse af EU, hvortil er knyttet en tiltrædelsesakt og en slutakt, der på basis af de nugældende traktater fastsætter det detaljerede grundlag herfor.